

УДК 687.016:7.013

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ НА ЗАСАДАХ ТЕКТОНІЧНОГО ПІДХОДУ

Студ. Л.О. Щербань, гр. МгШМК-1-16
Студ. О.О. Аксьонова, гр. МгШМК(н)-1-16
Науковий керівник доц. К.Л. Пашкевич
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Сучасна мода пропонує споживачеві широкий вибір об'ємних, силуетних та конструктивних рішень в одязі із застосуванням різноманітних матеріалів. Удосконалення процесу дизайн-проектування одягу на засадах тектонічного підходу набуває особливої значущості в зв'язку з широким асортиментом сучасних матеріалів та складним конструктивним рішенням сучасних моделей одягу. Виникає необхідність у теоретичній базі, яка б дозволила швидко використовувати нові можливості в дизайн-проектуванні одягу. Метою роботи є дослідження можливостей і шляхів удосконалення та застосування принципів тектоніки у дизайн-проектуванні одягу складних об'ємно-просторових форм.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес дизайн-проектування одягу на засадах тектонічного підходу.

Методи та засоби дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі проектування одягу та експериментальні дослідження властивостей тканин. Використано емпіричні і теоретичні методи дослідження, серед яких аналіз, синтез, експертне опитування, виготовлення зразків виробів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна досліджень полягає у встановленні взаємозв'язків між фізико-механічними властивостями тканин та тектонічною формою одягу. Практичне значення отриманих результатів полягає у виготовленні зразків жіночого одягу пальтово-костюмного асортименту, які впроваджені у промислове виробництво.

Результати дослідження. Тектоніка – це художнє вираження властивостей матеріалів і конструктивно-технологічної основи виробу в його зовнішній формі. Основними завданнями тектоніки є вивчення структури створення заданої форми, виявлення та дослідження закономірностей її цілісності та гармонійності. У тектоніці костюму, як цілісній системі взаємодії форми, силуету, конструктивного устрою та гармонійного поєднання елементів, можна виділити різні системи, що базуються на підпорядкованості одягу фігурі людини. У межах дослідження нами запропонована класифікація тектонічних систем одягу чотирьох видів. Кожна з тектонічних систем характеризується за ознаками ступеня об'ємності форми, силуету, пластичності, рухливості системи, геометричного виду та кількості опорних ділянок. Закодовано види тектонічних систем та їх показники застосовуючи метод формалізації та елементи теорії множин, що дало змогу спростити опис систем для характеристики швейних виробів.

Процес проектування тектонічних форм одягу від ідеї до макету або готового виробу передбачає певну послідовність етапів та вимагає на кожному з цих етапів враховувати властивості матеріалів.

Для індустрії моди можливість застосування принципів тектоніки в дизайн-проектуванні одягу не є новою. Проблемі створення тектонічної форми одягу

присвячено праці Ніколаєвої Т.В., Гусейнова Г.М., Єрмілової В.В., Черемних А.І. тощо. Однак, можна зробити висновок, що вони розглядали сучасний процес дизайн-проектування одягу з використанням принципів тектоніки лише на композиційному рівні. У нашому дослідженні розглянуто процес створення тектонічної форми одягу на рівні конструкції та з урахуванням властивостей тканин при проектуванні тектонічної форми одягу. Для визначення найбільш суттєвих властивостей тканин, що впливають на тектонічну форму одягу, проведено експертну оцінку, де в якості експертів залучені досвідчені фахівці у сфері проектування одягу. В результаті експертного оцінювання виявлено, що визначальною властивістю матеріалів для створення заданої об'ємної форми є жорсткість щодо згинання і в меншій мірі товщина, драпірувальність. В залежності від величини жорсткості щодо згинання проектується та чи інша об'ємна форма, силует, пропонуються конструктивні та технологічні рішення.

Враховуючи принципи тектоніки розглянуто сучасний асортимент тканин для виготовлення верхнього жіночого одягу. Відібрано дев'ять зразків пальтових тканин з різними властивостями для проведення досліджень фізико-механічних властивостей, найбільш значущих для проектування об'ємно-просторової форми одягу, а саме: показник жорсткості щодо згинання пальтових тканин, коефіцієнт жорсткості, сировинний склад, товщину, поверхневу та лінійну густину, драпірувальність. Проведені дослідження дали можливість надати рекомендації з вибору тканин з певними властивостями для проектування певної тектонічної системи одягу. Відібрано зразки тканин та розроблено ескізи шести моделей пальт жіночих промислової колекції осінь-зима 2016-2017 у виробничих умовах ТМ Dolcedonna у відповідності до останніх модних тенденцій та властивостей відібраних тканин. У процесі розробки ескізів враховано показники основних фізико-механічних властивостей матеріалів для підбору найбільш оптимальної об'ємної форми, силуету та конструкції виробів. В результаті аналізу властивостей матеріалів визначено рекомендовані види тектонічних систем для кожного зі зразків.

В умовах ТМ Dolcedonna за розробленими ескізами виготовлено шість моделей жіночих пальт. Проведено порівняльний аналіз рекомендованих видів тектонічних систем за результатами визначення властивостей для обраних зразків матеріалів та фактичних видів тектонічних систем у готових виробах з колекції, та виявлено, що у чотирьох зразках під час проектування моделей було враховано властивості матеріалів і рекомендований для даних тканин вид тектонічної системи збігається з фактичним у готових моделях. У дослідженні запропоновано послідовність створення тектонічних форм одягу, яка враховує властивості матеріалів на кожному з етапів проектування форми одягу та забезпечує її естетичність, гармонійність і технологічність.

Висновки. У результаті дослідження визначено закономірності впливу властивостей тканин на тектонічну форму одягу та надано рекомендації, що дозволили удосконалити процес дизайн-проектування одягу з використанням принципів тектоніки. Розроблено класифікацію видів тектонічних систем, що базуються на підпорядкованості одягу фігурі людини. В результаті експериментального дослідження визначено найбільш значущі фізико-механічні характеристики матеріалів та виявлено їх взаємозв'язок з видами тектонічних систем. Отримані результати досліджень використано у процесі проектування промислової колекції жіночих пальт ТМ Dolcedonna. Проведено порівняльний аналіз рекомендованих видів тектонічних систем за результатами визначення властивостей для обраних зразків матеріалів та фактичних видів тектонічних систем у готових виробах з колекції.

Ключові слова: властивості матеріалів, тектоніка, тектонічна система, форма одягу.